

PROF.DR.TA'LİM ALİ IRVING ÜZERİNE

Doç.Dr.Yusuf KILIÇ

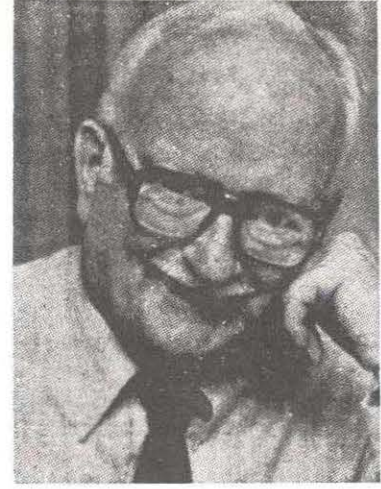
M.Ü. İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi

Asıl adı Thomas Ballantine olan Dr.Irving, müslüman olarak Ta'lim Ali adını seçmiştir. Kendisi 20.7.1914 yılında Kanada'da doğmuş; temel eğitiminden sonra 1937'de Toronto Modern Diller'den Bakalorya; 1938'de Montreal'de Fransız dilinde Lisans ve Master; 1940'da Princeton'da Near Eastern Studies (Yakın Doğu Araştırmaları)'de Doktora derecelerini tamamlamıştır.

Genç yaşta müslüman olan Dr.Irving, İslâm Dininin Amerika kıt'asında ve Batı Dünyasında gelişmesine hizmet etmiş; konferans, seminer ve kıymetli eserler ve ilmi araştırmalarla dünyanın her tarafına İslâm'ın üstünlüğünü duyurmayı başarmıştır.

Şimdi resmî görevlerden emekli bir araştırmacı olarak ilmi çalışmalarını sürdüren Dr.Irving 1940 yılında eğitim-Öğretim hizmetlerine başlamış ve Berkeley'de Kaliforniya Üniversitesinde (1940-42), Ottava'da Carleton Üniversitesinde (1942-44) İspanyolca öğretmenliği; Kolombiya'da Collegia Nueva Granada Direktörlüğü (1944-45); New-York Wells College'de Doçentlik (1945-46); Guatemala'da San Carlos Üniversitesinde Tarih ve Edebiyat danışmanlığı (1946-48); yapmış ve 1948 yılından itibaren Minnesota Üniversitesinde İspanyol ve Arap Dilleri alanında doçent ve profesör olarak 1965 yılına kadar çalışmıştır. Bu arada Fulbright Araştırma Burslarından yararlanarak Bağdad'da kalmış (1956-57); Austin Texas Üniversitesinde misafir öğretim üyesi olarak çalışmış (1958-59); Washington'da Arap Dili Araştırma Programında görev almıştır (1960-61). Daha sonra Naperville'de North Central College'in Yabancı Diller Bölümü Başkanlığını yürütmüş (1965-67); Kanada'da Ontario Guelph Üniversitesinde İspanyolca Profesörlüğü (1967-69); Knorville Tennessee Üniversitesinde İspanyolca ve Arapça Profesörlüğü (1969-80) yapmış ve bu görevden emekli olmuştur.

Dr.Irving emekli olduktan sonra Chicago'da bulunan American Islamic College'in mütevelli heyet üyeliğine seçilmiş (1981-86) bu arada 1981'de Kuzey

Afrika Üniversitelerine, 1982'de de Pakistan Üniversitelerine düzenlenen altı haftalık Üniversite konferans turlarına katılmış; 1984'de de Meksika'nın Puebla kentindeki Üniversite de las Américas'da misafir profesör olarak yarıyıl çalışmıştır.

Bu akademik çalışmaları esnasında Dr.Irving Latin Amerikayı Batı Avrupayı, Afrika'nın Kuzey, Güney ve Batı sahillerini, Arap Alemini, Güney ve Güneydoğu Asya ülkelerini, bu arada Türkiyeyi de gezmiştir.

Kendisi Amerika'da Assn of Teachers of Spanish and Portuguese; Middle East Institute'ün, Middle East Studies Assn'in Pakistan'da Star İmtiyâz'ın, Guatemala ve Honduras'da kurulan Coğrafya ve Tarih Akademi'lerinin, Latin American Studies Assn ve benzeri kuruluşların üyesidir.

Müslüman bir ilim adamı olarak Dr.Irving, ilmi araştırmaları, seminer ve konferansları, ilmi makaleleri ve yazdığı kitaplarıyla İslâm Dininin ilkelerini Amerika'da aydın zümreye duyurma imkânı bulmuştur. Uluslararası seminer ve sempozyumlara da katılan Dr.Irving son yıllarda 1985 yılında İslamabad'da Pakistan Hükümetince düzenlenen IV. Milletlerarası Siret Konferansına ve aynı günlerde düzenlenen III.Milletlerarası Kur'an Kongresi'ne de katılmışlardır. 1986'da da İslam Tarih Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi (IRCICA)'nin düzenlediği Milletlerarası Kur'an Tercüme Sempoziumu münasebetiyle İstanbul'a gelmişlerdir.

Başlıca Eserleri

1. **The Qur'an:** Amerikan İngilizcesiyle ilk Kur'an Tercümesidir. İlk baskısı 1985'de Amana Books tarafından yapılmıştır. Amerika'da İslâmî gelişmelerin en başta gelen liderlerinden suikast sonucu vefat eden dünya çapında ünlü büyük ilim ve fikir mücahidi merhum İsmail R.Fârûkî'nin Kur'an-ı Kerim'in şekil ve muhteva olarak kudsiyeti haiz olduğu, tam tercümesinin

mümkün olamayacağı, ancak çeşitli dillere tekrar tekrar tercüme edilmesinin gerekliliği, bu tercümenin mükemmeliğini ifade eden bir iki cümlesi kapak kompozisyonu çerçevesinde yer almaktadır. Müellif, eserine, daha çok dil ve edebî üslûb üzerine yazdığı uzun bir girişle başlamıştır. her sûre'nin baş tarafına da sûrenin mahiyeti, nüzûl sırası, muhteva tahlili v.s. ihtiva eden bir özlü tanıtma girişi koymuş, ayrıca her sûreyi sıra numarası ve İngilizce ismiyle kaydetmiş, her sûrenin içine aldığı konuları yan başlıklar halinde göstermiş ve içindekiler listesinde de buna yer vermiştir. Cüz rakamlarını da ihmal etmemiştir. Kur'an İlimlerinde müteahhas olan ilim adamlarının görüş ve kanaatlarına ve kendi incelemelerimize göre eser aslına en uygun ciddî ve samimi emek ve gayret mahsulü bir tercüme intiba'ı vermektedir.

2. Selection From The Noble Reading: Kur'an-ı Kerim'den seçme ayetler antolojisi. 1968 ve 1980'de basılmıştır.

3. The Shorter Chapters of the Qur'an (Part 30): Kur'an-ı Kerim'in 30. Bölümünü meydana getiren kısa sûrelerin tercümesi. M.A.J. Beg'in İslâmî temaları ve Orta Amerika Edebiyatı Üzerine bazı görüşlerini ihtiva eden bir takdim yazısı ile birlikte Kuala Luapur'da 1986'da basılmıştır.

4. Falcon of Spain: Endülüs Emevî hükümdarlarından İspanya Şâhini adıyla da ün yapmış olan Abdurrahmân ed-Dâhil (I.Abdurrahmân, 756-788)'in hayatını belgesel roman üslûbunda anlatan bir eserdir. 1954 ve 1962'de basılmıştır.

5. Islamic Resurgent: Günümüz İslâm dünyasını anlatan bu eseri ilk defa Nigeria'da 1979'da basılmış, 1981'de The Tide of İslâm adıyla ikinci, 1984'de de The World of İslâm adıyla üçüncü baskısı yapılmıştır.

6. El-Poema de Jose (Kasidetu Yusuf): Hz. Yusuf peygamberin, Kur'an-ı Kerim'in XII. sûresinde işlenen kıssasının XIV. yüzyıl Endülüs müslümanlarına aid İspanyolca manzum bir metnin edisyon kritiği. Bu manzum kıssayı 1988 yılında neşreden Dr.Irving bana hediye etmek lutfunda bulunduğu nüshasına şunları yazmıştır: "Yusuf kıssası, Aragonyalı müslümanlar tarafından XIV. yüzyılda meydana getirilmiş uzun bir İspanyol şiiridir", "Eski İspanyol İslâmî literatürünün meydana çıkarılması teşebbüsünün ilk adımı sayılabilecek bu eser, günümüz Latin Amerika müslümanları için hususi ehemmiyeti haizdir".

7. El-Cautiverio Babilonic De Andalucia (Poesia hispanomusulmana del Siglo de Oro): Endülüs müslümanlarına aid eski metinlerden biri olan bu şiiri neşreden Dr.Irving, kitabı "Kendi şiirleriyle İspanyol müslümanlarının destanı" sözleriyle vasıflandırmaktadır.

8. Kalilah and Dimnah: Şark klasiklerinden meşhur Kelile ve Dimne'nin İngilizceye ilk tercümesi olarak belirtilen bu eser 1980'de yayınlanmıştır.

Şimdi artık yaşlanmış bulunan kıymetli ilim adamı Dr.el-HÂC TALİM ALİ IRVING (26.10.1989) tarihli mektubunda son çalışmaları hakkında şu bilgileri vermektedir: "Bu günlerde İspanya müslümanlarının XVI. yüzyılda haçlı İspanyollar tarafından uğradıkları zulümleri ve 1610 yılında İspanyadan sürülmeleriyle sona eren acıklı hayatları hakkında doktriner görüş ve düşünceler ihtiva eden eski metinleri neşretmeye hazırlanıyorum. Müslümanlara reva görülen insafsız zulümleri belgeliyen metinleri yeniden gündeme getirmeyi istemezdim. Çünkü onlar İslâmî belgeler değildir. Elbette bir müslümanın Hıristiyan olması, tanrıyı üç bilme, Hz.İsa'nın ref' edilmesinden bir gece önce havarileriyle vedalaşması gibi saçmalıklara inanması mümkün olmamıştır ve olamaz. Ne varki İspanya Hükümeti ve Kilise, müslümanların en maharetli sanatkârlarını, en kabiliyetli ziraatçilerini, en başarılı tüccarlarını, emsalsiz mimar ve mühendislerini ve benzeri mühim elemanlarını uzaklaştırarak İspanyayı önce harabetmişler, sonra bu vebâli müslümanlara yükleyerek 1610 yılında onları toplu halde İspanya'dan kovmuşlar ve bunu adâlet olarak müdafaa etmişlerdir. İşte bu masum insanlar tamamiyle kendilerine ait ALGAMINADO denen ve Arap harfleriyle yazılmış bir literatür meydana getirmişlerdir. Bu günün yeni Latin Amerika müslümanları için hususî önemi haiz bu tip çalışmalara çok ihtiyaç vardır. Ama bu konuda yalnız kalıyorum".

The American Journal of Islamic Social Sciences'in danışma kurulunda da yer alan Dr.Irving'e ulvî hizmetlerinde Allah'tan başarı niyat ederiz. İşlediği ameli salih mahiyetindeki faaliyetlerinin karşılığını göreceğinin bir belgesi olmak üzere şu İlâhî beyanı kaydetmekle yazımızı noktalarız.

"We shall guide the ones who strive for Us along our ways. God stands by those who act kindly. Ama bizim uğrumuzda cihad edenleri elbette yollarımıza eriştireceğiz. Allah şüphesiz, iyi davrananlarla beraberdir"

(Ankebut 69)